

Första roten, tomt 6

Kvarteret Idogheten

Trettonde roten 1637–57

Sjätte roten 1657–70

Jürgen schredder, Jörgen Spangeberg R13 1.6

1637, 1639, 1645–47, 1649–52: 2mtl, 1638, 1643–44, 1648, 1653–55: 3 mtl

1656–57v–66

Joest skrädders son hos Jörgen skrädder R13 1644: 1 mtl

Jon skredder 1645: 2 mtl

Börta Rasmusdotter R13 1650: 1 mtl

Christian glasmesters hustru (änka) Malin Christiars hos Jöran skräddare 1649–51

Jöran skräddares änka

Jöran Spangenberg skräddares änka

Kerstin Jörans krögerska 1667–75

Jöran Spangenberg (Spangberg, Spangenberg, Spanieberg) skräddare bodde hela perioden 1637–55 för vilken mantalslängder finnas, i trettonde roten och sedan efter roteomläggningen i sjätte roten till sin död troligen i början av 1667. I december 1666 ingick han tillsammans med åldermannen för skräddarna en caution för tullskrivaren Lars Persson Otrill, som kom att stå åldermannen och Spangenbergs änka Kerstin Carlsdotter dyrt. Det hjälpte inte att Jon Andersson ålderman och (änkan Kerstins bror?) Lars Carlsson kunde visa Lars Persson Otrills attest, att han icke hade begärt någon caution av dem för sin uppbörd längre än ifrån den 10.12.1666 ”allt intill ändan uppå samma år” och att de sade att den rätta cautionsskriften var skriven på ett halvt, icke ett helt papper. Torkil Carlsson, som var deras kontraborgensman hade bara gått i caution för 21 dagar och rått Joen Andersson att icke befatta sig med någon caution för Otrill. De avstod från sin första begäran, att Lars Otrill, som bragt dem på sådant obestånd, skulle sättas ”i någon stadens gömme”, när de fick veta, att de inte kunde vinna någon fördel av detta.

Den 2.5.1667 begärde cautionisterna att få söka Hans Maj:t Konungen ”om räddning i denne saken, vilket rätten dem gärna förunte”. Tydligt hjälpte icke denna vädjan till konungen, ty den 30.9.1667 beslöt överrätten i Göteborg, att lösören ”och hvar de icke tillsträcka i hus och fast egendom” skulle värderas hos skräddaregilletts ålderman Jon Andersson och sal. Jurgen Spangenbergs efterleverska för att betala den rest som Lars Persson Otrill var skyldig Anders Bengtsson, Anders Mörck och Jonas Olofsson i tullaccis och kvarntull.

Den 7.8.1671 kunde Jörgen Spangenbergs arvingar lagbjuda *framlidna Brita Knuts* gård på Vallgatan, som hade pantsatts dem. Hustru Kerstin Carlsdotter, avlidne Jurgen Spangenbergs änka, instämde den 1.12.1673 av *Jöns Eilings änka hustru Margareta Herlitzén* angående några lin-

kläder och annat, som skulle ha uttagits ur Margaretas kista under hennes bortovaro i Stockholm. Kistan stod i Kerstins hus och Kerstin hade nyckeln därtill.

Sven Korp skräddare 1674–75

Anders vävare 1674–75, 1677

Olof Repslagare 1674

Den 11.9.1676 lät ”Wyrdige och Vällärde Herr Jöns Gothenius” lagbjuda framlidne Jurgen Spangenbergers efterleverskas gård på Vallgatan för 150 rdr courant. Samma dag betalade han husköpspengar med 4.16 d smt.

Styckjunkaren Daniel Giegskog (Gietsko)

1681

I november 1681 begärde styckjunkaren Daniel Giegskog fastebrev på den gård, hans broder Herr Jöns Gothenius hade köpt av avlidne Jöran Spangenbergers efterleverska. Han visade Kungl. Maj:ts resolution av den 17.8.1681, att han skulle njuta avkortning på sin lön för de 90 d smt, som samma gård var graverad med och som tillkom kronan på grund av en caution för tullskrivaren Lars Persson Otrill. Enligt Wilhelm Berg skulle denne bror till Daniel Giedsko vara identisk med *siste slottspastorn på Elfsborg Johannes Jonae Gothenius*, född 18.12.1629 som son till handlanden i Göteborg *Joen Gunnarsson* (bosatt i rote 12 1637–46, senare i rote 11, död i april 1658). Johannes Jonae Gothenius blev kyrkoherde i Forshälla 1680 och kan då ha funnit det lämpligt att överlåta sin nyköpta gård till brodern. Men den omtalade herr Jöns Gothenius kan också vara den nämnde kyrkoherdens son, ty vid rätten uppträder den 29.3.1672 ”fortifikationskassören Joakim Rothenhanes arvingars ombudsman Herr Johannis Gothenius (d.y.), slottspredikanten vid Nya Elfsborg son”.

Vid Vänersborgs rådhusrätt uppträdde 1684 Mons. Daniel Jädsko (Giedsko) och talade om sin avlidne svärfader *Börge Tysk*, som hade levat 1675. Daniel Giedsko var gift med *Elisabeth Kloo (Clou)* och hans svärfader Börge Tysk var identisk med *artillerilöjtnanten i Vänersborg Börge Kloo*.

1690 var Daniel Giedsko artillerifänrik, när han tillsammans med *fortifikationslöjtnanten Joakim Meijer* och *artillerifänriken Andreas Dimberg*, *Magister Parnovii* och *Daniel Tilisch* fruar var fadder hos *bössmeden Hans Bautz*. Daniel Giedsko var fänrik ännu 15.3.1692. Då berättas det, att han hade hyrt ut sin gård till *hattmakaren Ambjör Helgessons* son *Sven Sundberg*. Under den tid Sundberg blev fängslad för tjuvnad hos fältskären Daniel Thilisch beboddes gården av Sundbergs svärmor och svägerska, vilka underlät att betala hyran. 1696 var Daniel Giedsko löjtnant vid amiralitetet, 1703 kapten. 1705 säges han vara död.

Sonen *Börge Giedsko* (hos Skarstedt s. 443 stavat ”Giedschoodh”) uppträdde 1705 vid Vänersborgs rådhusrätt i ett ärende rörande morfadern Börge Kloo. Börge Giedsko blev sedermera rektor vid katedralskolan i Göteborg 1712. Han blev kyrkoherde i Skepplanda 1719 prost 1736 och avled 1751. Efter Daniel Giedskos död beboddes gården under några år av *Anders Joensson bötcker*. Den såldes för 430 d smt och 50 dalers diskretion av Börge Giedsko till

borgaren och nålmakaren Mäster Petter (Johansson) Ledin,

som 26.1.1713 lagbjöd gård och tomt belägen på Vallgatan emellan Olof Rybergs gård på östra sidan och Erik Anderssons gård på västra (fasta 26.2.1713). Den nämnde Erik Andersson bör

vara identisk med Erik Sohlsten. 1715 värderas Ledins (stavat "Ledijn") tomt till 200 d smt, husen till 320 och lösöret till 200. I gården bor 1717 förutom Petter Ledin och hans hustru *Helena (Eriksdotter)*, hans *gesäll Börge Bergström* och *läredrängen Ebbe Håkansson* samt *snickaren Christian Maxdorph* med *hustru Stina Berg* och *läregossen Anders Månsson*.

Denne Petter Johansson Ledin hade utlärt hos "gamle mästaren av lovlige nålmakareämbetet Mäster Gerhard Heimset". Sedan vandrade han utrikes "på sitt ämbete" i tio år. Efter Heimsets död begärde Ledin den 7.2.1710 att få återvända till sin fädernesort Göteborg och efterträda Heimset (EIIa:22). Burskap erhöll han 26.2.1712.

Den 1.7.1721 lånade han 200 d smt av *handelsmannen Olof P. Ekmarck* varför han pantsatte sin halva part i *Nils Nilssons strömbåt*. Bouppteckning efter hans hustru Helena Eriksdotter företogs 26.8.1725. Behållningen i boet var då 601:19 d smt. Hon var dotter till *löjtnant Erik Olsson Sjöberg*. Sönerna *Petter Jurgen*, *Hans Jacob* och *Johannes* blev alla nålmakare. (Berg II:7–8, 36). Enligt 1725 års tomtöreslängd bodde i gården nålmakaren Petter Ledijn, *läregossen Daniel Svensson*, ibid sal. herr *rådman Lauterbacks änka, Pigan Helena Bolijn*.

Samma år 1725 den 18 maj sålde Petter Ledin gården till

målaren mäster Johan Ross (senior)

Själv flyttade han till 6.35, såld på auktion 24.1.1742. Redan 18.3.1740 (EIIb:22) förklarade Petter Ledin att han var så av sig kommen, att han icke förmådde prestera de honom pålagda skatterna, varför han begärde förskoning från dem i fortsättningen. I februari detta år hade han av *Jacob Feigel* anklagats för att hos sig innehålla ett arv som tillfallit Feigel efter hans sal. morbroder *Jonas Brag*.

Vid första uppbudet av gården den 24.5.1725 förklaras den ligga på Vallgatan mellan konstapeln Nils Normans hus i väster och accismästaren Oluf Rybergs hus å östra sidan. Priset hade varit 1 000 d smt plus en diskretion av 50 d smt. Köparen Johan Ross (kallad senior ty sonen Johan blev också målare), var född i Meldorf i Holstein 1695 och blev gesäll i Hamburg. Den 23 sep 1721 klagade han i Göteborgs magistrat över att målareämbetet lade hinder i vägen för hans arbete. Det berövade honom största delen av hans målareredskap och kallade honom bönhas. Burskap fick han 23.1.1722 och blev 1744 åldermand för målareämbetet och löjtnant i Borgerskapets infanteri. Vid bouppteckningen efter hans första *hustru Christina Thelin*, död 26.6.1749. bou 25.8.1750 var tillgångarna i boet 3 796:28 d smt och skulderna 2 483:25½ d smt. Genom att 1751 gifta sig med *Helena Petro*, tidigare gift med en *Spuelen (Spuling)* blev Johan Ross styvfader till bl.a. *kattunstryckaregesällen Daniel Spuelen* och omkring 1768 efter styvsvärdottern *Brita Elisabeth Reimans* död innehavare av övervåningen i Kungsgatan 58 (2.140, 8 kv. Klensmeden 18). De tre överrummen "sambt win ofwanpå" uthyrde han emellertid 1768–69 till madame *Adriana Grotte* (EIIb:134, 31.5.1769). Gården här på Vallgatan behöll han till sin död i Göteborg 1773 (begr. 26.3. s.å. Se Berg I:3, 181).

Änkan tillskrives gården i tomtöreslängden 1775. Men magistraten hade 28.5.1774 givit utmätningensutslag mot henne. Den 14.8.1775 gav *Maria Carowsky* fullmakt till *överskulden Nicolaus Blomsterdahl* att inropa hennes framlidne faders målaremästareåldermand Ross på Vallgatan belägna hus och gård för 4 700 d smt. Hon och hennes syskon fick fastigheten vid utropet följande dag för 4 690 d smt. Denna Maria Carowsky hade den 17.7.1744 gift sig med *konstmålaren Mikael Carowsky* (också stavat *Carovski*). Äktenskapet blev emellertid kortvarigt. Redan 1745 avled Carovski (begr. 29 sept.). I november 1762 (EIIb:103) kunde Maria Carovski klaga över att hon suttit änka i 17 år och nu i stället för två soldater hade fått en *sergeant Tallberg* i inkvarter-

ring, som hon ej kunde inlogera i sitt hus av brist på husrum och sängkläder, varför hon måste betala 10 d smt månatligen.

Maria Carowsky och hennes syskon behöll inte länge faderns gård på Vallgatan. Redan 16.9.1775 kunde

bagaren Jacob Svanberg

”till sedelhavaren” för lån av 2 000 d smt pantsätta sitt ograverade hus och gård på Vallgatan mellan överskulden Niclas Blomsterdahl å östra och besökareänkan Mellgren å västra. Eftersom han i stället förvärvade 1.7 sålde han detta hus 14.12.1779 till

Carl Martin Gahm,

som hade fått burskap som järnkrämare 6.12.1776. Gahm pantsatte 26.2.1780 gården på Vallgatan till *överinspektör Johan Norn* och *herr Johan H. Damm* såsom kuratorer för sal. *sekr. Lohmans* sterbhus för lån av köpeskillingen 500 rdr specie. 1786 kallas det hans kreditorers hus. Där bodde då *urmakaren Fredrik Beckman*.

Efter konkurs utropades 4.1.1786 järnhandlare Carl Martin Gahms hus och gård på Vallgatan för 2 000 d smt. 1790 kallas gården *snickaren Hedengrens hus*. Vid 1802 års brand tillhörde den *krögaren Nicolaus Söderberg*; där bodde också *skräddaren Nils Tafström*. *Bagaren Anders Hultman* ägde 1807 såväl denna gård som 1.7. Uppbud av 1.6. den 25.4.1803.

Senare uppbud av 1.6-7

Ständernas bank	2.5.1825
handelsbokhållare Johan Neycammer	22.5.1826
bagare N Holm	18.1.1830
bagare Bengt Sjöholm	6.8.1832
bagare A Gahm	4.2.1839
grosshandlare Edvin Willerding	31.12.1845